

Sygn. akt Ts 25/10

POSTANOWIENIE

Warszawa, dnia *29 lutego* ..... 2012 r.

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Maria Gintowt-Jankowicz – przewodnicząca

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz – sprawozdawca

Stanisław Biernat

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 15 września 2010 r. o odmowie nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej A P ,

postanawia:

uwzględnić zażalenie.

UZASADNIENIE:

1. W sporządzonej przez adwokata skardze konstytucyjnej z 26 stycznia 2010 r. A P (dalej: skarżąca) zarzuciła niezgodność art. 21 w związku z art. 53 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa) – w zakresie, w jakim przepisy te uniemożliwiają osobom, które pobierały wcześniejszą emeryturę, przyznaną im w oparciu o przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27; dalej: rozporządzenie z 1990 r.), z chwilą osiągnięcia przez nie wieku emerytalnego, ustalenie podstawy wymiaru emerytury na nowo z uwzględnieniem zasad określonych w art. 15 ustawy emerytalno-rentowej, z zastosowaniem kwoty bazowej aktualnej na datę złożenia wniosku o emeryturę – z art. 67 ust. 1 i 2 w związku z art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 2 Konstytucji.

W ocenie skarżącej kwestionowana regulacja narusza zasadę równości w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego (art. 32 w związku z art. 67 ust. 1 i 2 Konstytucji). Skarżąca wywodzi, że świadczenia na rzecz osób tracących pracę nie ze swojej winy, a mających odpowiedni staż zatrudnienia, przybierały w ciągu ostatnich piętnastu lat różnorodne formy. Jednakże cel tych świadczeń był taki sam – zabezpieczenie społeczne pewnej grupy osób, która nie uzyskała jeszcze uprawnień emerytalnych z powodu nieosiągnięcia stosownego wieku, lecz utraciła zatrudnienie nie z własnej woli i winy, a legitymowała się jednocześnie odpowiednim stażem zatrudnienia. Skarżąca pobierała tzw. wcześniejszą emeryturę, przyznaną jej na mocy rozporządzenia z 1990 r. Zdaniem skarżącej, ze względu na to, że charakter świadczenia przedemerytalnego (o którym mowa w art. 21 ust. 3 ustawy emerytalno-rentowej) i charakter pobieranej przez skarżącą wcześniejszej emerytury są tożsame, nie ma racjonalnego uzasadnienia w różnicowaniu praw podmiotowych. W ocenie skarżącej odmienne traktowanie sytuacji osób pobierających świadczenia

nazwane „wcześniejszą emeryturą” stanowi ich dyskryminację w zakresie prawa do zabezpieczenia społecznego.

2. Postanowieniem z dnia 15 września 2010 r. Trybunał Konstytucyjny odmówił nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w oparciu o następujące argumenty:

Po pierwsze – rozstrzygnięciem kończącym drogę prawną w sprawie, w związku z którą wniesiono skargę konstytucyjną, jest wyrok Sądu Apelacyjnego w L – III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia października 2009 r. (sygn. akt), który został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 27 października 2009 r. Skarga konstytucyjna została wniesiona do Trybunału Konstytucyjnego przez nadanie w placówce pocztowej operatora publicznego. Jak wynikało z treści pieczętki urzędu pocztowego, dniem nadania przesyłki poleconej, w której znajdowała się skarga konstytucyjna, był dzień 28 stycznia 2010 r. Trybunał Konstytucyjny, w oparciu o art. 112 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, ze zm.), przyjął, że termin do wystąpienia z niniejszą skargą konstytucyjną upłynął w dniu 27 stycznia 2010 r. Wniesienie zaś skargi w dniu 28 stycznia 2010 r. (na co wskazywał odcisk datownika urzędu pocztowego) oznaczało, że nie został dochowany ustawowy trzymiesięczny termin określony w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz. U. Nr 102, poz. 643, ze zm.; dalej: ustawa o TK), co stanowiło samoistną podstawę odmowy nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

Po drugie – analiza zarzutów podniesionych w skardze konstytucyjnej prowadziła – zdaniem Trybunału – do wniosku, że ich przedmiotem było wyłącznie brzmienie art. 21 ust. 3 ustawy emerytalno-rentowej, w części, w której nie obejmuje on swoim zakresem zastosowania sytuacji, w jakiej znajduje się skarżąca. Przedmiotem zarzutów nie była objęta sama zasada ustalania podstawy wymiaru emerytury w oparciu o zwaloryzowaną podstawę wymiaru wcześniejszej emerytury (art. 21 ust. 2 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej). Skarżąca nie utożsamiała także swojej sytuacji faktycznej i prawnej z sytuacją osób, które miały wcześniej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (art. 21 ust. 1 ustawy

emerytalno-rentowej). W skardze konstytucyjnej nie zostało zatem wskazane, w jaki sposób art. 21 ust. 1 i 2 w związku z art. 53 ust. 1 i 3 ustawy emerytalno-rentowej narusza przysługujące skarżącej prawo do zabezpieczenia społecznego. Wysunięte zarzuty wiązały kwestię naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego w zakresie zasady równości wyłącznie z brzmieniem art. 21 ust. 3 ustawy emerytalno-rentowej.

Odpis powyższego postanowienia został doręczony pełnomocnikowi skarżącej w dniu 23 września 2010 r.

3. W zażaleniu z 27 września 2010 r., wniesionym do Trybunału Konstytucyjnego tego samego dnia (data nadania), skarżąca podniosła, przedstawiając poświadczoną kserokopię potwierdzenia nadania przesyłki poleconej nr , że skarga konstytucyjna została nadana w Urzędzie Pocztowym „Poczty Polskiej” Nr w L w dniu 26 stycznia 2010 r., a więc przed upływem terminu wynikającego z art. 46 ust. 1 ustawy o TK.

Ponadto skarżąca stwierdziła, że wbrew stanowisku zaprezentowanemu w postanowieniu Trybunału, przedmiotem skargi konstytucyjnej nie był ani art. 21 ust. 3 w związku z art. 53 ust. 1 i 3 ustawy emerytalno-rentowej, ani też odrębnie art. 21 ust. 1 i 2 w związku z art. 53 ust. 1 i 3 tej ustawy, lecz art. 21 (w całości) w związku z art. 53 ust. 1 i 3 ustawy emerytalno-rentowej, a także, iż „błędny jest wniosek zawarty w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, że jakoby w konstrukcji skargi nie zaskarżana jest rzeczywista podstawa będąca przedmiotem rozstrzygnięcia zapadłego w sprawie (art. 21 ustawy), ponieważ istotą niniejszej skargi nie jest treść istniejąca przepisu skarżonego skargą, lecz stosowne uregulowanie pominięte w tym całym przepisie adekwatnie odnoszące się do sytuacji skarżącej w kontekście uregulowań istniejących. Zaskarżony przepis art. 21 w związku z art. 53 ust. 3 ustawy (...) możliwości takiej *expressis verbis* nie stwarza. Kwestionowany w skardze jest więc nie brak przepisu, ale jego brzmienie limitujące krąg podmiotów uprawnionych do żądania ustalenia wybranej podstawy obliczenia świadczeń emerytalnych, przy spełnieniu analogicznych przesłanek, dotyczących osoby uprawnionej, jak utrata zatrudnienia w następstwie reorganizacji czy likwidacji

zakładu pracy lub ogłoszenie upadłości przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą – świadczenie przedemerytalne (art. 21 ust. 3 wyżej powołanej ustawy) bądź niepełnosprawność (inwalidztwo) osoby uprawnionej (art. 21 ust. 1 przedmiotowej ustawy) w stosunku do osób, które korzystały dotychczas ze świadczenia o podobnym przejściowym charakterze – wcześniejszej emerytury”.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 36 ust. 4 w związku z art. 49 ustawy o TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie Trybunału Konstytucyjnego o odmowie nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu. Trybunał, w składzie trzech sędziów, rozpatruje zażalenie na posiedzeniu niejawnym (art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. b *in fine* w związku z art. 36 ust. 6 i 7 w związku z art. 49 ustawy o TK). Na etapie rozpoznania zażalenia Trybunał Konstytucyjny bada przede wszystkim, czy wydając zaskarżone postanowienie, prawidłowo stwierdził istnienie przesłanek odmowy nadania skardze dalszego biegu.

2. W pierwszej kolejności Trybunał odniósł się do kwestii dochowania terminu do wniesienia rozpatrywanej skargi konstytucyjnej. Skarżąca podważyła bowiem przyjęte przez Trybunał w zaskarżonym postanowieniu ustalenie, że skarga została wniesiona z jednodniowym przekroczeniem ustawowego terminu (tj. w dniu 28 stycznia 2010 r.), załączając do akt postępowania poświadczoną kserokopię potwierdzenia nadania w dniu 26 stycznia 2010 r. przesyłki poleconej nr zawierającej tę skargę.

Na podstawie dowodu przedstawionego przez skarżącą Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że przesyłka polecona została nadana w Urzędzie Pocztownym „Poczty Polskiej” Nr   w L   w dniu 26 stycznia 2010 r. W konsekwencji Trybunał stwierdza, że skarżąca dochowała terminu do wniesienia skargi konstytucyjnej, określonego w art. 46 ust. 1 ustawy o TK.

3. Trybunał Konstytucyjny uznaje również, że rozpatrywana skarga konstytucyjna może być przekazana do merytorycznego rozpoznania w zakresie obejmującym art. 21 (w całości) w związku z art. 53 ust. 1 i 3 ustawy emerytalno-rentowej.

4. Biorąc powyższe okoliczności pod uwagę – na podstawie art. 36 ust. 7 zdanie pierwsze w związku z art. 49 ustawy o TK – Trybunał postanowił jak w sentencji.